

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACTIA SI ADMINISTRATIA
BUDAPESTA, VII, ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47-82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3-50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

Povara nouilor dări în Ungaria

În expunerea de motive a proiectelor noi de legi asupra impozitului urcat asupra venitului, ministrul de finanțe ungar, Teleszky, arată că statul ungar are de plătit pentru cele patru împrumuturi de război de 6 miliarde — dobânzi cari trec de 360 milioane pe an. Pentru acoperirea acestor cheltuieli de război, statul ungar voinște să obțină noi venituri pe calea impozitelor directe, sau prin urcarea dărilor de până acum, fie urcarea taxelor de timbru, de licență, vămii asupra importului de tutun strein.

Singura dare care e privită cu simpatie de populația Ungariei, e darea asupra câștigurilor de război, căci se obligă astfel acei cetățeni ai țării cari trag reale foloase materiale din război, prin furnituri militare, să și contribuie la cheltuielile necesitate de război.

Darea de câștig asupra întreprinderilor obligate să publice bilanțul lor, se urcă dela 5-10 procente la 10-20 procente.

Darea care va fi suportată mai cu greu e aceea asupra veniturilor profesionale libere, clasa mijlocie, avocații, medicii, inginerii, profesorii, negustorii, meseriașii. Anul trecut printr-o măsură legală s'a pus o dare nouă pe venit asupra veniturilor ce trec de 20 mii coroane, dela 1 Ianuarie 1917 însă se va pune o dare nouă și asupra veniturilor ce trec de 10,000 coroane, așa că cercul celor cari vor purta povara birurilor se va lărgi simțitor. Ca să ne facem o iconă cum se va percepe noua dare asupra veniturilor, luăm cazul unui avocat care câștigă 25,000 coroane pe an. Acesta va plăti pe lângă darea de zece procente din venit, 2500 coroane, pe lângă surplusul de dare de 8 procente, adică 2000 coroane, încă o dare de 890 coroane — în total așa dar un imospit de 5390 coroane. Cu alte cuvinte, negustorul, avocatul, medicul, etc., va trebui să dea statului ungar peste a cincea parte din venitul lui anual.

Respingem pe ruși și facem prizonieri

Budapesta, 16 Iunie. — Comunicatul lui Höfer de azi anunță de pe frontul rus: La sud de Nistru am respins cavaleria rusă. Altfel au loc în acea regiune numai ciocniri neînsemnate. La vest de Vîzniovezik, continuă încă asalturile coloanelor rusești contra pozițiilor noastre. În mîi-

nele apărătorilor acestor poziții au rămas 2 ofițeri ruși și 400 soldați. La Tarnopol nimic deosebit. — La Stohod-Stir, încercările rusești de a trece riul au fost respinse — rușii suferind și aci pierderi foarte grele.

HÖFER, mareșal locot.

Ofensiva rusă dela Cernăuți oprită de contra ofensivă austro-ungară

București, 16 Iunie. — După știrile ziarelor de aci primite dela granița, ofensiva rusă s'a împotmolit la nord și sud de Cernăuți. Corespondentul din Burdujeni al ziarului »Steagul« anunță, că sosind un mare număr de trupe austro-ungare și germane în ajutor în Bucovina și Galizia, armatele puterilor centrale au trecut în multe locuri la o contra-ofensivă, așa că rușii au suferit pierderi extraordinar de mari. Ofensiva rusă în tot locul se prăbușește.

Dela cartierul de presă, 16 Iunie. — Armata generalului rus Lesicki n'a putut obține eri nici un rezultat. O coloană a armatei sale voinde să treacă Prutul în direcția la nord de Cernăuți, a fost oprită. Tot această aripă sîngă rusească a pornit din nou atacuri în două direcțiuni la nord-est de Sadagora, și la sud-est sub Bojan. Și de data asta atacurile au fost date cu mare vehemență, dar fără nici un succes.

Ententa privește cu neîncredere veștile de victorii ale Rusiei

Haaga, 16 Iunie. — Din Londra și Paris se anunța următoarele:

Comunicatele rusești sînt acum privite aci cu neîncredere. Ziarele engleze și franceze se pronunță cu oare-care scepticism și rezervă în comentarea rapoartelor oficiale rusești, căci se observă îndată exagerarea victoriilor rusești.

Zürich, 16 Iunie. — Criticii militari de la ziarele elvețiene sînt de părere că ofensiva rusă a fost oprită. Despre o nouă rupere a liniilor austro-ungare nu mai poate fi vorba. Rușii însă se joacă cu viața soldaților. Pierderile lor în ofensiva de 10 zile trece peste un sfert de milion.

Frankfurt, 16 Iunie. — »Frankfurter Zeitung« află din Basel: Presa pariziană care până acum a exagerat mai mult chiar de cât comunicatele

rusești primele succese ale ofensivei rusești — începe să fie mai precaută. Cronicarii militari spun că cifrele mari de prizonieri indicate în rapoartele rusești trebuie luate cu rezervă, fiindcă nu stau în raport cu prada mică de tunuri.

La Paris sînt temeri că după speranțele exagerate ce se pun în ofensiva rusă să nu urmeze apoi o crudă desamăgire. Așa în »Bonnet Rouge« scrie un general: Insufletirea provocată în toată Franța de succesele rusești — trece deja marginile permise. Succesele rusești sînt prețioase. Grație lor, putem spera că va lua sfîrșit atacul german la Verdun, și cel austro-ungar la Trentino. Dar s'a exagerat prea mult importanța strategică a victoriilor rusești. Să mai așteptăm rezultatul definitiv și apoi să ne bucurăm.

Lupte pe Marea Neagră

Sofia, 16 Iunie. — Despre luptele ce au avut loc eri pe marea neagră se anunță următoarele amănunte: La o distanță de 20 klm. de portul Sulina a staționat un cuirasat rus, pe bordul căruia se aflau numeroși soldați. Cuirasatul a așteptat un alt vapor, ca să transporte soldați ruși în Basarabia. Lingă cuirasat mai era și vaporul

comercial rus Xenia. La orele 2 d. a s'au apropiat de aceste vapoare venind dintr'un port bulgar 2 submarine germane. Vaporul rus Xenia a început să tragă focuri asupra submarinelor cari răspunzând au nimerit vaporul, după care vapoarele rusești s'au retras grabnic spre Odesa.

Socialiștii italieni amenință cu greva generală

Hamburg, 16 Iunie. — »Hamburger Fremdenblatt« află din Lugano: Socialiștii din Camera italiană au însărcinat pe deputatul Dugoni să plece la Milano, unde să trateze cu sindicatele muncitorești, că în cazul când se va

constitui un guvern care va avea în fruntea lui pe deputatul socialist Bissolati, care și-a renegat ideile socialiste, și a devenit cel mai războinic agitator, — să proclame greva generală în toată Italia.

Prețul unui exemplar 6 fileri.

DIN ROMÂNIA

Cum e privită în România nouă ofensivă rusă

Cităm în ziarul »Steagul«:

Dintre armatele celor patru mari puteri aliate, armata rusă este cu siguranță cea mai înapăsată. Din cauza greutatea cu cari are de luptat comandamentul rus în procurarea materialelor de războiu, armata rusă este ca înzestrare tehnică cu totul inferioară tuturor armatelor europene.

Este știut că războiul actual e al industriei și al oțelului, iar acolo unde acestea sunt insuficiente, pierderile în material de oameni sunt cu mult mai mari ca ale inamicului. Acest factor cântărește foarte greu în balanța succesului războinic este poate cea mai importantă cauză, pentru care armata rusă nu poate obține succesele proporționale cu rezervoriul ei de material de oameni și cu calitățile războinice ce le posedă soldatul rus.

O ipoteză militară care a costat foarte scump pe Rusia, este aceea a rezervoriului ei infinit de oameni. Această ipoteză a avut două consecințe fatale: bazat pe această ipoteză comandamentul rus și-a permis să facă o risipă de oameni nemi cunoscută până acum în istoria războaielor, o risipă care a fost și va fi încă multă vreme resimțită.

Această ipoteză a determinat pe marele duce Nicolae să sacrifice câteva sute de mii de Ruși în luptele din Carpați din 1914—1915 și să producă o atare slăbire a forțelor ruse, în cât să facă posibilă o rupere a frontului rus și să provoace întreg dezastrul care i-a urmat.

Cea mai fatală consecință însă a acestei ipoteze, a fost și este exploatarea ei politică de către aliații Rusiei. Din momentul c-o tăvăluțul rus n'a putut ajunge la Berlin, armata rusă n'a mai păstrat independența ei în planurile strategice ce trebuia să le înlătuiască și a devenit un fel de instrument menit să servească scopurile strategice și politice ale aliaților Rusiei, iar nu pe ale ei proprii.

Armatei ruse nu li s'a dat răgazul de care avea nevoie, pentru a se reorganiza complet și a-și prepara ofensivele, așa că succesul să fie asigurat până la capăt, ei era silită la o ofensivă prematură când de un aliat când de altul.

Se știe cât a costat-o pe Rusia încercarea cu substrat pur politic, de a răsbate în Bucovina, pentru a atrage pe România de partea ei. S'a produs ofensiva germană la Verdun. Toată presa franceză a cerut o ofensivă rusă care să decongestioneze frontul german din apus. Această ofensiva rusă s'a produs și rezultatul ei defavorabil se cunoaște.

A venit acum câteva săptămâni ofensiva austriacă în Italia. Comandamentul rus a fost iar împins la o ofensivă de decongestionare a frontului austriac din Italia.

Această ofensivă se produce acum și chiar dacă începutul ei dovedește un oarecare succes, rezultatul final nu va putea probabil fi altul decât al celorlalte ofensive. Aceste ofensive pornite pentru a slăbi presiunea austro-germană pe celelalte fronturi, nu au de cât efectul unei neliniștiri sau a unei împingeri ușoare a frontului de luptă respectiv și acela al unei mari pierderi de oameni de partea Rușilor.

Dar admitând chiar că Rușii ar posedă tot ce le trebuie ca munițiuni pentru a produce ofensiva, ei nu pot exploata eventualele lor succese, din cauza imposibilității în care se află de a reorganiza legăturile și mijloacele de transport în spatele armatelor ce ar înainta. Aceste două cauze: necesitatea de a compensa lipsa mijloacelor tehnice prin sângele soldaților ei și imposibilitatea de a-și menține legăturile din spatele armatelor, sunt motivate pentru cari ofensivele ruse nu au șansa de reușită, ba chiar, după cum spunea Hindenburg, s'îrșoacă prin a favoriza pe inamicii Rusiei.

In jurul invaziunii trupelor rusești în România

Ziarul »Minerva« serie:

Pătrunderea trupelor rusești pe teritoriul românesc a preocupat în cel mai înalt grad opinia politică din România.

În cursul zilei de ieri toate cercurile politice au căutat să se informeze de la membrii guvernului, în această privință.

La d. Brătianu a fost un întreg pelerinaj al oamenilor politici, al miniștrilor și al reprezentanților statelor străine.

Între orele 11 și 1, d. Brătianu a avut o întrevedere cu colegii săi și cu d. Ferekide, președintele Camerei.

Asupra știrilor primite și a dispozițiilor luate am aflat ieri de dimineață cele ce urmează:

Trupele rusești aflate pe teritoriul românesc nu se retrăsese încă.

Ele au ocupat comuna românească Mamornița și de acolo au deschis focul contra trupelor austriace din Bucovina de sud.

E probabil că satul românesc ocupat de ruși a fost în bună parte distrus.

D. general Pătrașcu, comandantul diviziei 8-a din Botoșani fusese trimis Duminecă, de guvern, să ceară trupelor rusești să se retragă de pe teritoriul românesc.

Generalul român a comunicat că nu s'a putut apropia de Mamornița unde era lupte și că a trecut Prutul mai jos de acea localitate.

În Basarabia a găsit pe generalul rus Keller care, aflând scopul misiunii generalului român, i-a răspuns că se miră de prezența trupelor ruse pe teritoriul românesc, întrucât nu li s'a dat nici un ordin în acest sens.

După știrile cele mai pozitive, putem spune că trupele rusești aflate pe teritoriul românesc nu s'au refugiat din Bucovina la noi, după cum s'a spus, ci au trecut din Basarabia în România cu intenția de a ataca pe austriaci pe la spate sau cel puțin din flanc, de pe teritoriul nostru, ceea ce au și făcut deschizând focul de la Mamornița în contra austriacilor dela granița bucovineană.

Perzistă credința că rușii au urmărit în același timp scopul de a sonda guvernul român, voină să afle dacă ar fi sau nu hotărât să părăsească neutralitatea.

După aceste explicații și credințe, urmează că trupele rusești au intrat pe teritoriul românesc cu bună știință și din ordin superior, iar nu întâmplător.

»Adevărul« serie:

Se afirmă, că trupele rusești cari au trecut pe teritoriul român, se compun din 3 regimente de cavalerie și două regimente de infanterie. Numărul soldaților ar fi de 6000.

Asupra cauzelor prezenței acestor trupe pe teritoriul român, o versiune foarte răspândită este că inițiativa trecerii a fost luată de un colonel rus, care voia pe această cale să atace trupele austriace cari apăra Cernăuții.

Versiunea oficială, așa cum ar rezulta din telegramele autorităților civile și militare din județul Dorohoi este că trupele, în luptele crâncene ce au dat în noaptea de Sâmbătă spre Duminecă în apropiere de Mamornița, au fost nevoite să bată în retragere și unele din detașamentele rusești s'au refugiat pe teritoriul românesc.

Șeful vamei românești dela Mamornița, la apropierea trupelor rusești, ar fi luat imediat casetă cu banii vamei și actele importante și ar fi plecat în altă direcție.

Ieri dimineață, d. Brătianu și d. Porumbaru au avut întrevederi cu ministrul Rusiei, d. Poklevski.

Divizia română trimisă din Botoșani are ordinul să se oprească la 5 km. de frontieră. Trupele nu vor întreprinde nimic până la noua dispozițiune, vor împiedica însă trecerea altor trupe rusești pe teritoriul român.

Generalul Pătrașcu a plecat singur la frontieră pentru a-și da seama personal de situație.

Șefii opoziției naționaliste, d. Take Ionescu, dela Sinaia și d. Nicu Filipescu dela moșia să Pașcani, au sosit în București și luând cunoștință de fapte, vor examina situația și-și vor spune cuvântul lor.

Ceea ce este sigur, este că intrăm într'o serie de evenimente cari privesc de aproape și imediat situațiunea României.

MERSUL RĂZBOIULUI

Ofensiva rusă a fost oprită

Rușii anunță că au ocupat Zaleszczyki. — Ofensiva rusă va fi urmată de ofensiva generală a Ententei. — Atacuri italiene respinse. — Demobilizarea armatei și flotei grecești. —

De pe frontul rusesc au sosit pe ziua de 15 Iunie următoarele știri oficiale:

La sud de Boian și la nord de Cernăuți, trupele noastre au respins atacuri rusești. Mai sus de Cernăuți, focul nostru de artilerie a zădărnicit o încercare de trecere a dușmanului peste Prut. Între Nistru și Prut nu s'au produs evenimente importante. Dușmanul a trecut numai puțin linia Horodenca-Sniatin spre vest. La Wiszniavezik s'au dat lupte extreme de înverșunate. Aci precum și la nord-vest de Ridome și la nord-vest de Kremienec au fost respinse toate atacurile rusești. În regiunea la sud și la vest de Luck situația e neschimbată. La Lokaczi cavaleria de ambele părți a intrat în luptă. Între gara Rovno, Kovel și Kolki, dușmanul cu divizia nouă își dă silința în numeroase locuri să treacă peste sectorul Stochod-Sfir. A fost respins pretutindeni și a suferit grele pierderi.

HOFER, mareșal locot.

Armata generalului conte Bolhmer a respins mai multe atacuri rusești în valuri dese la Przevloka și la nord.

Șeful Statului major.

— Comunicatul rus dela 13 Iunie anunță: De oarec trupele austro-ungare și germane

s'au sustras în multe locuri dela afacurile armatei noastre, numărul prizonierilor a crescut puțin pe ziua de ieri. Totalul prizonierilor se ridică la 1700 ofițeri și 114 mii soldați. Trupele generalului Leșitki au prins dela începutul luptelor, un general, 5 comandanți de regiment, 745 ofițeri, 37.832 soldați, au capturat 129 mitralieze, 49 tunuri, 21 bombe și 11 aruncătoare de mine. La nord-vest de Roszicza, trupele rusești au respins pe germani, și s'au apropiat de riul Stochod. La apus de Luck trupele noastre au ocupat Torczy și au respins pe dușman. Pe frontul Stripa, la nord de Rogulince lupte aprige urmează. Am luat satul Zarvanița, cu toată apărarea lui înverșunată. În sectorul Nistru și la sud, trupele noastre după ce au trecut riul, au luat o serie de puncte fortificate, între altele și Zaleszczyki. Înaintarea continuă. Satul Horodenka e în mâinile noastre. În sectorul Prutului, trupele noastre se apropie între Boian (14 km. la răsărit de Cernăuți) și Nepolokone (10 km. la sud-est de Sniatin) de malul sting al riului. Pentru capul de pod Cernăuți urmează lupte violente. În localitățile evacuate, dușmanul a lăsat uriașe cantități de material de război. Pe frontul Duna și la sud de Dunaburg, germanii au bombardat pozițiile noastre.

— Criticii militari dela ziarele rusești relevă că ținta strategică a ofensivei rusești e Lemberg

Ei mai arată că artileria rusă grație proviziilor uriașe de muniții au deschis un foc fără pereche asupra pozițiilor austro-ungare, nimicind toate tranșeele. Este cea mai bine pregătită ofensivă rusească din câte au fost până acum și e condusă de generali Rușkij, Imanov, Evert, Alexeiev, Brusilov, Kurapatkin și alții.

»Russkoie Slovo« arată că ofensiva rusă nu are numai de scop de a ușura luptele și rezistența italienilor și francezilor, ci constituie începutul ofensivei generale de mult proiectată a Ententei.

— Ziarele elvețiene arată cum comunicatele rușești caută prin cifre mari să exagereze victoriile rusești pentru a face impresie asupra aliaților și străinătății.

— În Rusia, prin portul Arhangelesc sosesc mereu muniții din Anglia, până acum au sosit 29 transporturi cu muniții. În Vladivostok (Siberia) sosesc muniții din Japonia pentru Rusia

Din Balcan sosesc următoarele știri:

La râul Vojusa, în Albania, focul artileriei austro-ungare, a împiedicat lucrările de fortificații ale italienilor — după raportul lui Höfer.

— Regele Greciei a decretat și demobilizarea flotei. Încă nu se cunosc motivele acestei măsuri, — se crede însă că pricina e reaua stare financiară a Greciei — dar demobilizarea aceasta dovedește și intenția Greciei de a nu ieși în nici un caz din neutralitatea ei, și de a nu lua partea Ententei.

— Corespondentul ziarului »Nieve Rotterdam-schen Courant« a avut o convorbire în cartierul general bulgar cu șeful statului major Jostov, care a declarat: Ententa proiectează într-adevăr să înceapă acum ofensiva la Salonic. În Salonic nu se mai află trupele Ententei, ci s'au răspândit în valea Vardar, pe frontul Doiran și Gëvgheli, unde se află 275.000 francezi, 125.000 englezi, 26.400 sirbi. Primul lor scop era să ocupe Monastirul. Dar bulgarii au luat repede măsuri de apărare — așa că se poate conta acolo pe lupte aprige.

LUPTELE DIN APUS

Lupte neînsemnate pe frontul francez. — La Dünkirchen, bombardamentul aeroplanelor germane au tăcut 400 victime. — Teama de căderea guvernului francez. — În jurul luptei navale dela Skagerak.

Comunicatul german dela 15 Iunie anunță de pe frontul franco-belgian numai atât:

În afară de lupte de artilerie și acțiuni de patrulare, — nu s'a produs nimic deosebit.

Șeful Statului major.

Despre ultima bombardare a portului francez Dunkerque (Dunkirchen) de către aeroplanele și Zeppelinuri germane, un căpitan norvegian care a fost acolo spune că 160 bombe au fost aruncate asupra orașului și au fost omorite 400 persoane.

— Herve scrie în »Le Victoire« că sînt temeri că parlamentari francezi vor să imiteze pe cei italieni și să prăbușească și ei guvernul — asta pentru nenorocita apărare a cetății Verdun. — Îndăamnă pe deputați să nu să grăbească cu provocarea unei crize ministeriale, căci ea ar fi mai gravă în Franța decît în Italia. Ofensiva rusă ar trebui să liniștească nervii națiunii și să dea noi speranțe.

— Azi va avea loc mult ceruta ședința secretă a Camerei franceze, în care se vor desbata noua interpelări în afaceri militare. S'au luat aspre măsuri de pază. Nimeni, în afară de parlamentari nu vor putea lua parte la această ședință secretă, nici ziaristi, nici funcționarii și servitorii Camerei.

— Prim ministrul englez Asquith a ținut în cercul lui electoral un discurs, în care a deplins moartea lui Kitchener, care nu va putea fi înlocuit de nimeni. Lui Kitchener îi se datorește că Anglia a scos ca din pământ o armată de 5 milioane oameni. Vorbește de lupta navală dela Skagerak, și spune că nu poate fi vorba de o victorie germană ci de o înfringere a ei, căci flota germană a ocolit o luptă deschisă cu forțele

principale ale flotei engleze. Încă câteva victorii de acestea, și flota germană nu va mai exista. Despre situația din Irlanda, Asquith a spus că s'a întreținut în vizitele lui din Irlanda cu reprezentanții tuturor păturilor sociale, și dorința tuturor e de a restabili bune legături cu Anglia.

După terminarea războiului vom rezolva problema irlandeză.

— Șeful amiralității germane într'un nou comunicat desminte afirmațiile amiralității engleze, după care în lupta navală dela Skagerak, pierderile germane au fost tot așa de mari ca cele engleze. Fapt e însă că pe când englezii au pierdut vapoare de 117.150 tone, germanii au pierdut numai vapoare în total de 60.720 tone; pierderile în oameni, la englezi sînt: 342 ofițeri, de marină morți sau dispăruți, 51 răniți, 6104 marinari morți sau dispăruți și 1313 răniți; — la germani sînt 172 ofițeri de marină morți sau dispăruți, 41 răniți, și 2414 marinari morți sau dispăruți și 449 răniți. Am făcut apoi 177 prizonieri englezi — englezii n'au luat însă nici un prizonier german.

RĂZBOIUL CU ITALIA

Italianii încep iară o ofensivă la Doberdo și Görz. — Din greutățile de constituire a noului guvern italian.

Comunicatul lui Höfer dela 15 Iunie anunță de pe frontul italian:

Eri seară, italienii au început un violent foc de artilerie și cu asviritoare de mine contra platoului Doberdo și capului de pod Görz. În cursul nopții au urmat atacuri din partea infanteriei italiene care în mare parte au fost respinse. În unele puncte luptele nu s'au terminat încă. Pe frontul tirolez, dușmanul își continuă atacurile lui zadarnice contra pozițiilor noastre dela Dolomiți, în regiunea Peutstein-Schluderbach. Aeroplanele noastre au bombardat garile din Verona și Padua.

HÖFER, mareșal locot.

— Greutățile în alcătuirea noului cabinet italian au fost înlaturate, prin faptul că Boselli, noul prim ministru a făcut importante concesii interne. Sonnino a pus grele condițiuni, ca să rămâie ministru de externe în noul guvern. El e contra formării de comisii parlamentare care să controleze acțiunile guvernului, odată ce în noul minister vor fi reprezentanții tuturor partidelor. Nu se știe încă sigur dacă Sonnino va figura în noul minister, deși Anglia face mari presiuni ca Sonnino să rămâie la postul său.

Din Parlamentul ungar

— *Votarea proiectului de îndemnitare. — Discursurile deputaților Juriga, Gieswein, dr. Grätz, Huszár, Lukács, Mezőssy, Eszterházy. — Prim ministrul ungar despre armonia între partidele ungare, despre viitorul Poloniei și despre reformele politice în Ungaria după război.*

— *Ședința dela 15 Iunie* —

La desbaterea în jurul proiectului de îndemnitare au mai luat cuvîntul următorii deputați:

În numele slovacilor, deputatul Ferdinand Juriga,

după ce a relevat vitejia trupelor slovace, constatată și de comandantul Borovievics, — d-sa s'a ocupat de o serie de probleme sociale în legătura cu războiul. Și dincoace de front, în interiorul țării trebuie să purtăm lupte contra morții, care amenință viața prin bolile cumplite ca tuberculoza, boli lumbare, venerice, apoi alcoolul, cari sînt dușmani mai periculoși decît rușii și italienii. Trebuie de înlăturat piedicile ce stau în calea căsătoriilor în Ungaria, și de a pune premii pentru creșterea populației. Votează pentru bugetul provizor.

Deputatul Alexandru Gieswein

se ocupă exclusiv de problemele sociale. Se pronunță pentru o reformă a proprietății agrare. — Țăranul din Ungaria care și varsă singele pentru patrie, trebuie să fie pus în situație de a ajunge la posesiunea de pământ. Se bucură că cercurile politice din Ungaria cer acum tot cu mai mare stăruință ca votul universal să fie acordat cel puțin acelor cari au fost găsiți buni să apere patria de dușman.

Oratorul cere să se ia în seamă revendicările naționalităților. Laudă noile proiecte ale ministrului de culte, cari prevăd introducerea limbilor naționalităților în gimnazii ca obiect de învățământ obligator.

Deputatul guvernamental Dr. Gustav Gratz

se ocupă cu problemele economice în legătură cu războiul. Arată că lipsurile ce s'au produs pe terenul aprovizionării cu alimente în Ungaria, sînt o urmare a neorganizării vieții economice. Producția agricolă și industrială însă a fost la noi mai mare, ca la statele Ententei. E de părere că noile biruri să nu astupă însăși izvoarele de biruri. Trebuie de șters o mulțime de cheltuieli de prisos ale statului. În timpul războiului, o mulțime de lucrări au fost efectuate cu un personal mai redus — dovadă că am făcut risipă înainte cu forțele de muncă.

Destul cu clasele privilegiate!

Deputatul opozițional Carol Huszár regretă că guvernul ungar n'a încercat să restabilească armonia deplină între partidele politice. Cere drepturi politice pentru clasele largi ale populației ungare. Nu mai trebuie să existe clase privilegiate și istorice într-o țară în care toate clasele și-au varsat sîngele pentru patrie.

Deputatul guvernamental Georg Lukács vorbește despre regenerarea sanitară a națiunii după război.

Bela Mezőssy în numele opoziției cere ca guvernul să retragă legea de prelungire a contractului cu societatea partinută de concesiune a loteriei de clase, și cere ca statul să o administreze sub regie proprie.

Ministrul de finanțe Teleszki răspunde că aceasta e acum o imposibilitate.

Prim ministrul vorbește

Contele Tisza luând cuvîntul constată că vorbirile ținute la bugetul provizor a arătat că există o armonie între toate partidele din Ungaria în aprecierea problemelor externe. Fața de ținută agresivă și războinică a Ententei, e de prisos să se discute pacea. Puterile Ententei sînt preocupate numai de gîndul de distrugere și nimicire a contrariilor lor. Monarhia austro-ungară vor să imbucătătească, apoi vor să distrugă militarismul german. Ori noi stăm în fața unui militarism european. Gîndul adevărat al Angliei e, nu să distrugă militarismul, ci industria și comerțul german. Desvoltarea și expansiunea economică mare a Germaniei — e ceea ce sperie în special Anglia. Tot ce se scrie și se vorbește în statele Ententei, arată aceiaș preocupare de distrugere a dușmanului. În asemenea situație nu ne rămâne alta decît să continuăm războiul, pentru singele ce se varsă încă, numai puterile Ententei poartă răspunderea.

În chestia viitorului Poloniei, ridicate de deputatul contele Andrassy, prim ministrul răspunde, că declarația Cancelarului Germaniei, că Polonia în nici un caz nu va mai rămânea alipită de Rusia, a fost făcută în deplin acord cu ministrul de externe al Austro-Ungariei. Eliberarea Poloniei umple de bucurie toți factorii monarhiei.

În ce privește declarația contelui Apponyi, că după război nu mai poate să existe în Ungaria un »Status quo ante« (vechea stare de lucruri) și prim ministrul e de aceeaș părere. Războiul a scos la iveală virtuțile strălucite ale nației ungare. Și cine va tăgădăi drepturile naționale ale Ungariei, va fi un mai mare dușman al monarhiei și al cinastiei, decît al Ungariei (Aplauze furtivoase). Dar evenimentele războiului au mai apropiat și toate partidele și toate clasele și naționalitățile din Ungaria. Desbiutării

și certurile interne, luptele de clasă și de naționalități trebuie să treacă pe planul al doilea, cari toată țara e de acord că viitorul Ungariei atîrnă de conlucrarea armonioasă a tuturor.

În lumina marilor evenimente, putem privi azi dintr-o anumită perspectivă istorică și trecutul și viitorul. În lumina acestor evenimente vom ști face deosebire între cuprins și cadru, între fapte și aparențe, între fraze și marile interese ale națiunii. Pentru un viitor mai bun al Ungariei, trebuie să ne închinăm toate puterile pentru munca constructivă care să aibe ca țintă unică, interesele mari și practice de viață ale națiunii.

Știrile zilei

AMURG

În ceasul melancolic al zilei, din amurg,
Când apele mai tainici și șoptitoare curg,
Când trecerea prin ramuri a vântului e dulce
Ca glasul unei mume ce cântă să te culce,
Când cerul o poveste albastră și senină,
Când luna, ca o frunte curată de vergină,
Apare albă, stinsă, spre răsăritul trist,
Când greurul în iarbă se simte mai artist,
Când reîncepe larma concertelor de lac,
Și când cei singuratici pe gânduri cad și tac,
Când liniștea și desface domnia ei înaltă,
Mai viu s'aprinde mîntea, mai cald inima saltă!
Și nu știu cum, atunci, tresari, pe-a vieții carte,
Când îți aduci aminte că i scris cuvîntul: Moarte!

Furtuni grozave în provincie

În comitatul Nógrád, satul Csehberek a fost aproape cu deșevărsire distrus la 10 Iunie de un ciclon. Furtuna grozavă a smuls acoperământul gării, a răsturnat mai multe vagoane. 12 case s'au prăbușit cu totul. Din 178 case, numai 18 au fost cruțate de pustiirile furtunii. Numai cinci minute a durat ciclonul și a pricinuit totuși pagube cumplite. 56 de familii sînt avizate la un ajutor grabnic. Eșpanul a cerut ajutor militar pentru reconstruirea locuințelor prăbușite.

Și asupra Aradului s'a deslăntuit un ciclon urmat de grindină. Furtuna care a durat zece minute, a pricinuit în Arad mari stricăciuni.

Pâine mai bună la Viena

Capitala Austriei e pe cale să aibe pâine fără făină de porumb, căci de data asta oficiul statului de repartizare a făinei, a împărțit brutarilor făină care conține 50 procente făină de orz, 25 procente făină de grâu și 25 procente făină de secară.

Băile dela Borsek rămân închise în vara aceasta

Direcția băilor dela Borsek anunță, că în urma greutăților de alimentare, de comunicație și de serviciu, sezonul de băi în anul curent nu se va deschide.

„Bellibri“ — cărți pentru prizonieri

Sub această denumire s'a organizat la Stockholm o societate pentru cumpararea și răspîndirea de cărți printre prizonierii de război — de aci și numirea Bellum și Liber... Societatea a reușit în scurt timp de a trimite milioane de cărți prizonierilor germani, englezi, ruși, francezi. Sunt cărți în toate limbile, nu numai în limbile oficiale a țărilor cari luptă, dar și în limba poloneză, ebreă, malorusă, armeană etc. În raportul

societății sînt citate toate limbile în cari au fost trimise cărțile, numai limba românească nu există, deși și din partea Astro-Ungariei, și din partea Rusiei luptă la aproape un milion de români.

Ziarul »Adevărul« din București propune ca până când statele respective sau soc. din Stockholm vor lua măsuri ca să fie trimise în taberile de concentrare de prizonieri cărți românești, ca să se organizeze și în România un comitet pentru trimitere de cărți prizonierilor de origine română cari sînt în foarte mare număr în Rusia sau în Austria.

Ar fi de dorit ca Federația și Liga Culturală română să ia această inițiativă și în cel mai scurt timp să fie trimise cărțile printr'un comitet de câteva persoane. Cărțile trebuiesc alese în așa chip ca să nu fie censurate, se vor alege autori români și străini cari nu sînt oprîți de a fi cetiți în Rusia. Această alegere are de scop de a nu se pierde timpul în zadar cu censura.

Știri școlare din Oravița

Din Oravița ni se scrie: Se știe că 'n anul trecut, la stăruința deputatului cercului, d. dr. Iosif Siegescu, s'a creat la școala civilă de fete a călugărilor din localitate și o catedră de limbă și literatură română, care catedră a fost încredințată președintelui profesor d. Gh. Jianu. Examenle ce au avut loc săptămîna trecută la aceasta școală, s'au terminat cu succese frumoase, elevele distingându-se în special la cursul de limbă și literatură română. E de remarcă că cea mai mare parte din elevele ce frecvențează școala de călugărițe, aparțin familiilor românești — ceea ce vadește și mai mult importanța catedrei de limba română creată la acest așezământ de învățămînt.

Conferința economică a Ententei,

s'a deschis Mercuri la Paris. Prim-ministrul Briand a salutat reprezentanții Ententei, spunînd între altele:

— Ne-am întrunit pentru a da o nouă dovadă a comunității hotărârilor noastre și a încrederii în menținerea solidarității noastre. Nu-i de ajuns numai să biruim, ci după biruință trebuie să asigurăm printr'o asociere economică și prin desvoltarea puternică a tuturor isoarelor economice ale statelor Ententei — exportul tuturor produselor lor pe toate pietile și debușurile lumii. Cât pe ce eram să ajungem în robia economică și dușmanul era aproape de succes. Trebuie să mergem pe căi noi ca să obținem eliberarea economică a lumii.

Făină într'un cosciug

La gara de sud din Budapesta, a sosit o ladă, pe care sta scris: Expeditorul: Iosif Pfinn, »Concordia« Intreprindere de pompe funebre«, pentru firma Marx et Grossmann, fabrică de cosciuguri de metal, Budapesta. Deschizându-se lada, s'a găsit într'adevăr un cosciug de metal. Cum însă cosciugul cântărea 265 klgr., funcționarul vamei a ridicat capacul, în care a găsit doi saci cu făină, calitate primă. Cum transportul de făină, mai ales pe așa o cale, nu e corect și oprît de nouile măsuri ale guvernului, făina a fost confiscată și vîndută fabricii comunale de pâine cu 65 cor. 85 fileri, Bani au intrat în fondul invalizilor, iar expeditorul a fost dat în judecată.

Roosevelt—Hughes—Wilson

De când partidul republican american a arătat neîncrederea lui în Roose-

velt, alegînd pe judecătorul Hughes de candidat pentru viitoarele alegeri de președinte al Statelor Unite, Roosevelt e foarte amărât. Un grup de ziarști prezentându-se la dînsul, Roosevelt le-a spus:

— Ce mai veniți la mine? Nu am nimic de spus. M'am săturat de politică.

Și partidul democrat, din care face parte președintele Wilson, se va întruni acum pentru a numi pe candidatul său. Wilson numără majoritatea partizanilor. În programul său electoral stă înlăptuirea păcii europene și o politică, prin care America să fie înarmată pentru toate eventualitățile.

Un poet german moare în lupta navală

Scriitorul german Fock-Kinow din Hamburg, care și-a creat o reputație prin lucrările lui în care zugrăvește viața pescarilor germani, a murit moarte de erou în lupta navală dela Skagerak.

Dialogul zilei la București

»Salve nene Nae! — Salve, salve, stimabile! — Ce mai faci, nene Nae? — Bine, mersi, puile! — Bei o bere nene Nae? — Nu, puile să iau un spriț! — Cum o mai duci cu viața, nene Nae? — Iac' așa și mai așa: amestecat, puile — Ce faci vara asta nene Nae? — Nu prea am franci, puile! O să stau în București, și o să fac băi de picioare. Nu mai pot de bătătură. — Așa, nene Nae? — așa puile! — Pot să dau interviuul ăsta la gazetă, nene Nae? — Nu, dragă, nu știu că sunt modest? — Ei, dar noi gazetarii...« (»Rampa«).

Editor și redactor responsabil: D. Birăuțiu
Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 36.

Dela administrația »Foaia Poporului Român«, Budapest, VII., Ilka-utca 36, se poate comanda următoarele:

Epistolia Domnului

(carte legată) cu porto postal 45 fileri.

Visul Maicii Domnului

(carte legată) cu porto postal 45 fileri.

„Dor și jale“

adunate de Dr. Dimitrie Cioloca, costă numai 44 fileri, plus 5 fileri porto postal.

Harta Europei

cea mai nouă ediție, care cuprinde toate țările învrăjbite, fiecare țară separat colorată costă 1.50 cor., plus 10 fileri porto postal.

Calendarul „Foi Ilustrate“

cu diferite ilustrații originale din războiul mondial, pe care ar fi bine să-l aibă fiecare om, pentru ca să-l țină ca o amintire din aceste timpuri grele. Costă numai 30 fileri, plus 5 fileri porto postal.

Octoihul

(carte frumos legată în roșu, cu 320 pagini), care cuprinde toate cântările bisericesti, ca: Rânduiala Vecerniei, Utreniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polileul, Tripelele, Cațavasiile, Irmoasele, Svetilnele și multe altele, costă numai 2.40 cor., plus 20 fileri porto postal.

Cântece din războiu

(carte din 96 pagini), cuprinde cele mai noi cântece din războiu, intitulato